

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Rundskriv

Fylkesmennene

Nr.	Vår ref	Dato
T-3/12	12/5062	

INNHold

1. Generelt om myndighetsfordelingen etter forurensningsloven	1
2. Delegerte saksområder	2
2.1 Landbasert industri.....	2
2.2 Avfallsanlegg.....	3
2.3 Vassdragssaker.....	3
2.4 Andre saksområder	3
2.5 Grunnforurensning	4
3. Myndighet i forskrifter etter forurensningsloven.....	4
3.1 Forurensningsforskriften	4
3.2 Avfallsforskriften.....	5
4. Hjemler i forurensningsloven som fylkesmannen kan anvende	5
5. Instruksjonsmyndighet	6
6. Oreigningsloven.....	6
7. Klage	7
7.1 Fylkesmannen som klageinstans.....	7

1. GENERELT OM MYNDIGHETSFORDELINGEN ETTER FORURENSNINGSLOVEN

Ved kgl.res. 8. juli 1983 er forurensningsmyndighetens myndighet etter forurensningsloven, med unntak av myndigheten etter § 5 første ledd, delegert til Miljøverndepartementet. Samtidig er Miljøverndepartementet tillagt myndighet til å fastsette hvilken forurensningsmyndighet som kan fatte vedtak etter forurensningsloven med forskrifter, jf.

forurl. § 81.

Dette rundskrivet beskriver Fylkesmannens myndighet etter forurensningsloven med forskrifter, samt myndighet etter oreigningslova. Rundskrivet erstatter rundskriv T-5/91 og alle andre delegeringer av saksområder til Fylkesmannen fram til fastsettelsen av dette rundskrivet.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) har myndighet til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til Fylkesmannen i enkeltsaker, med visse unntak (jf brev av 7. aug 1995 fra Miljøverndepartementet), og myndighet til å trekke tilbake Fylkesmannens myndighet i enkeltsaker hvis særlige hensyn tilsier dette (jf. brev av 21. nov 2008 fra Miljøverndepartementet). Videre delegering av enkeltsaker fra Klif til Fylkesmannen har ført til at Fylkesmannen kan ha ansvar for virksomheter utenfor de delegerte saksområdene beskrevet i dette rundskrivet. Enkeltsaksdelegeringer fra Miljøverndepartementet og Klif til Fylkesmannen blir ikke berørt av dette rundskrivet.

I tvilstilfeller kan Klif bestemme hva som omfattes og hva som ikke omfattes av saksområdene i kapittel 2 og 3 i dette rundskrivet.

2. DELEGERTE SAKSOMRÅDER

For saksområdene som omtales i dette kapittelet er Fylkesmannen myndighet, jf. kapittel 4 i dette rundskrivet, med mindre annet følger av forskrift.

2.1 Landbasert industri

Fylkesmannens myndighet omfatter følgende seks bransjer med unntak av virksomheter omfattet av forurensningsforskriftens kap. 36, vedlegg I, punkt 1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3, 4, 6.1, 6.2, 6.3, 6.7 og 6.8.

Fôrproduksjon: Produksjon av animalsk og vegetabilsk fôr til landbruk og akvakultur, samt råstoffer til fôrproduksjon inkludert kornsiloer/kornmøller, gresstørkeanlegg og fiskemelproduksjon.

Kjemisk industri: Produksjon av såpe og vaskemidler, rense- og polermidler, parfyme og toalettartikler. Produksjon av gummi- og plastprodukter.

Mineralsk industri: Bryting og utvinning av stein, kalkstein, gips, sand, leire, grus, kjemiske mineraler og gjødselmineraler og produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukter, unntatt glass.

Næringsmiddelindustri: Produksjon av fast og flytende føde for konsumering inkludert produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater, fiskeoljebedrifter og trandamperier som ikke er knyttet til fiskeforedlingsanlegg.

Produksjon av metallvarer: produksjon av metallvarer som ikke omfattes av forurensningsforskriftens kap. 28 og 29.

Treforedling og trebearbeiding: Saging, høvling og impregnering av tre. Produksjon av finer, kryssfiner, lamelltre, sponplater, fiberplater og andre bygnings- og møbelplater. Produksjon av varer av papir og papp.

2.2 Avfallsanlegg

Fylkesmannen er myndighet for alle avfallsanlegg som nevnt i § 29 første ledd i forurensningsloven, med unntak av behandlingsanlegg for farlig avfall og anlegg for opphugging av utrangerte offshoreinstallasjoner.

Fylkesmannen kan også fastsette at kommunen skal ha anlegg for og plikt til å ta imot næringsavfall, jf. § 29 siste ledd annet punktum.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere krav til avfallsanlegg for næringsavfall og kloakkslam, jf. § 29 siste ledd siste punktum.

Fylkesmannen er myndighet for destruksjonsanlegg, herunder destruksjon av dyrekadaver, animalske og vegetabiliske oljer og annet smittefarlig avfall.

2.3 Vassdragssaker

Inngrep som medfører forurensning eller fare for forurensning i vassdrag: Erosjonssikring og stabilisering av skredutsatte områder. Flomverk og flomskadetiltak. Reetablering av kanaliserte strekninger. Uttak av masser/grus fra vassdrag. Settefiskanlegg. Stenging av vassdrag. Jordvanningsanlegg, senking og heving av vannstand.

Vannforsyningsanlegg: Senking og heving av vannstand, utbygging og legging av ledningsnett samt direkte utslipp av forurenset produksjonsvann (prosessvann) til vassdrag.

Vassdragsreguleringssaker

2.4 Andre saksområder

Akvakultur: Etablering og utvidelse av oppdrettsanlegg for fisk og skalldyr (inkluderer skjell)

Brannøvingsplasser

Deponering og dumping av snø: Håndtering av forurensning og avfallsproblemer tilknyttet dumping av snø i sjø og vassdrag og deponering av snø på land.

Utfylling og annen disponering av masser og materialer i sjø og vassdrag, når tiltaket utføres fra land.

Flyplasser (unntatt Oslo lufthavn Gardermoen): Bruk av avisningskjemikalier, støy fra "rusegrop", utslipp fra drivstoffhåndtering

Forurensning i forbindelse med større anleggsvirksomhet, som veganlegg, kraftutbygging og tunnelarbeid: Eks. spyling og vedlikehold av tunneler, veibygging over fylkesgrensene, avrenning fra anleggsområder, legging og vedlikehold av rørgater og kraftinstallasjoner, midlertidig massedeponering, transportveier for anleggstrafikk, med mer. Vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er tillatt, jf. forurensningsloven § 8 første ledd 3)

Motorsportsbaner

Punktutslipp fra landbruket: utslipp fra landbruk som ikke er regulert i forskrift eller annet regelverk. Vanlig forurensning fra landbruk er tillatt, jf. forurensningsloven § 8 første ledd 1)

Skytebaner: unntatt forsvarets skytefelt

Støy fra øvrige virksomheter, som ikke må ha tillatelse av andre grunner enn støy: og som ikke er støyregulert gjennom forskrift. Eks. omlasting, lossing, vifter, vindmøller med mer.

Vaskerier og renserier

2.5 Grunnforurensning

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet for lokaliteter med forurenset grunn som kan knyttes til virksomheter og bransjer som omfattes av de delegerte saksområdene i kapittel 2 i dette rundskrivet, samt virksomheter og bransjer hvor Fylkesmannen er forurensningsmyndighet etter forurensningsforskriften og avfallsforskriften.

3. MYNDIGHET I FORSKRIFTER ETTER FORURENSNINGSLOVEN

Myndighet etter forskrifter etter forurensningsloven gjelder uavhengig av delegering etter dette rundskrivet. Kapittel 3 gir en oversikt over delegeringer til Fylkesmannen i forskrifter etter forurensningsloven fram til tidspunktet for fastsettelsen av dette rundskrivet.

Fylkesmannen er myndighet etter flere forskrifter som er hjemlet i forurensningsloven blant annet internkontrollforskriften (forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter av 6. desember 1996 nr. 1127), forskrift om smittefarlig helseavfall (forskrift om smittefarlig avfall fra helsetjeneste og dyrehelsetjeneste av 12.4.2005) og forskrift om håndtering av dyrekadaver (forskrift om håndtering av dyrekadavre ved utbrudd av smittefarlige sykdommer av 2.1.2008). Kapittel 3 er tatt med av informasjonshensyn.

3.1 Forurensningsforskriften

Fylkesmannen har myndighet etter forurensningsforskriften som beskrevet nedenfor. Kap. 24, 25, 26, 27, 28, 29 og 30 er selvbærende forskrifter. Dette innebærer at virksomheter som omfattes av kapitlene ikke trenger egen tillatelse, men kan drive lovlig innenfor forskriftens krav og plikter. Med unntak av kap. 25, kan Fylkesmannen likevel vurdere å konsesjonsbehandle virksomheten hvis de forurensningsmessige forhold ikke ivaretas godt nok gjennom forskriften alene.

Kap. 5 støy – kartlegging, handlingsplaner og tiltaksgrenser for eksisterende virksomhet

Kap. 6 Forbud mot bruk av fritidsfartøy uten effektiv lyddempning i eksossystemet

Føre tilsyn med bruk av fritidsfartøy uten effektiv lyddempning i eksossystemet, herunder myndighet til å gjøre unntak fra forbudet i kapittel 6, etter forurensningsforskriften § 41-4

Kap. 7 Lokal luftkvalitet

For delegerte bransjer med tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriftens § 7-3 siste ledd.

Kap. 8 Svovelinnhold i fyringsolje, for fyringsanlegg < 50MW

Kap.10 Utslipp fra krematorier

Kap.14 Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser

Kap. 15: §§ 15A-5 *utslipp av fotokjemikalieholdig avløpsvann* og 15A-6 *Utslipp av amalgamholdig avløpsvann*. (Fotografivirksomhet, forlagsvirksomhet og grafisk produksjon. Tannlegekontorer)

Kap. 20 *Levering og mottak av avfall og lasterester fra skip*

Kap. 22 *Mudring og dumping i sjø og vassdrag*

Kap. 24 *Forurensninger fra asfaltverk*

Kap. 25 *Forurensninger fra vask og impregnering av oppdrettsnøter*

Kap. 26 *Forurensninger fra fiskeforedlingsbedrifter med utslipp til sjø*

Kap. 27 *Forurensninger fra forbrenningsanlegg med rene brensler inntil 50 MW.*

Kap. 28 *Forurensninger fra anlegg for kjemisk/elektrolytisk overflatebehandling*

Kap. 29 *Forurensninger fra mekanisk overflatebehandling og vedlikehold av metallkonstruksjoner (inkludert skipsverft)*

Kap.30 *Forurensninger fra produksjon av pukk, grus, sand og singel*

Kap. 36 *Behandling av tillatelser etter forurensningsloven*

Kap. 39 *Gebyr til statskassen for tillatelse og kontroll etter forurensningsloven*

Kap. 41 *Klage, straff*

3.2 Avfallsforskriften

Fylkesmannen har myndighet etter:

Kap. 4 *Del III behandling av kasserte kjøretøy*

Kap. 9 *Deponering av avfall*

Kap. 10 *Forbrenning av avfall* (Fylkesmannens myndighet følger per i dag ikke direkte av forskriften, men av delegeringen som er gitt i kapittel 2.2 i dette rundskrivet).

Kap. 11 *Farlig avfall* (Fylkesmannens myndighet følger per i dag ikke direkte av forskriften, men av delegeringen som er gitt i kapittel 2.2 i dette rundskrivet).

Kap. 17 *Fellesbestemmelser om tilsyn, klage, straff mv.*

Fylkesmannen er også tilsynsmyndighet etter: Del II Plikter for forhandler og Del III Plikter for kommunen, i avfallsforskriftens kap. 1 *Kasserte elektriske og elektroniske produkter.*

4. HJEMLER I FORURENSNINGSLOVEN SOM FYLKESMANNEN KAN ANVENDE

Innenfor de myndighetsområder som er særskilt delegert til fylkesmannen i henhold til dette rundskrivet eller delegeringer som er gjort direkte i forskrifter gitt i medhold av forurensningsloven, har fylkesmannen myndighet til i det enkelte tilfellet å anvende følgende bestemmelser i forurensningsloven (gjelder ikke myndighet til å fastsette forskrifter):

§ 7 fjerde ledd: gi pålegg
§ 11: gi tillatelser innenfor saksområdene i kapittel 2 og der det følger av forskrift, med unntak av § 11 andre ledd.
§ 12: innhold av søknad
§ 16: vilkår i tillatelse
§ 18: endring og omgjøring av tillatelse
§ 20: nedleggelse og driftsstans
§ 22 første ledd: fastsette krav til avløpsledning i det enkelte tilfellet
§ 23: rett og plikt til tilknytning til eksisterende avløpsanlegg
§ 24 annet ledd: bestemme hvem som skal stå for drift og vedlikehold av et avløpsanlegg
§ 32 annet ledd: treffe vedtak
§ 48: føre tilsyn
§ 49: opplysningsplikt
§ 50: rett til granskning
§ 51: pålegg om undersøkelse
§ 52: undersøkelser og analyser.
§ 58 annet ledd annet punktum: fremme krav om erstatning
§ 58 femte ledd: anvendelse av erstatningsbeløpet
§ 63 første og annet ledd: sette vilkår om sikkerhetsstillelse for erstatningskrav
§ 73: tvangsmulkt
§ 74: umiddelbar gjennomføring
§ 75 første ledd: Bruk av annen manns eiendom
§ 76: betaling av utgifter for tiltak mot forurensninger og avfallsproblemer
§ 77: begrenset adgang til å kreve utgifter dekket før tiltak er truffet
§ 78 siste ledd: begjære påtale
§ 79 siste ledd: begjære påtale
§ 86 tredje ledd siste punktum: fatte vedtak om at en eksisterende virksomhet er ulovlig etter en fastsatt frist

5. INSTRUKSJONSMYNDIGHET

Klif har faglig instruksjonsmyndighet og veiledningsansvar overfor Fylkesmannen på de delegerte saksområdene, samt de områder som er delegert direkte i forskrift gitt i medhold av forurensningsloven. Det vises til Miljøverndepartementets brev av 5.11.1990 til SFT med kopi til fylkesmennene for en nærmere presisering av innholdet i instruksjonsmyndigheten.

6. OREIGNINGSLOVEN

Fylkesmannens myndighet etter lov av 23. oktober 1959 om oreigning av fast eiendom:

§ 2 nr. 42

Fylkesmannen kan gi tillatelse til ekspropriasjon av opplagsplass eller destruksjonsverk for søppel eller annet avfall.

§ 2 nr. 47

Fylkesmannen kan gi tillatelse til ekspropriasjon av avløpsanlegg og vannforsyning som ikke faller inn under lov av 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven).

§ § 6, 8, 10, første ledd, 11, 12, 15, tredje ledd, 16, 17 og 20
Fylkesmannen har myndighet etter disse bestemmelsene.

§ 25

Fylkesmannen kan gi tillatelse til at ekspropriasjonsinngrep blir satt i verk før det foreligger rettskraftig skjønn.

Klage over fylkesmannens vedtak om ekspropriasjonstillatelse har utsettende virkning, dersom ikke fylkesmannen eller Klif fatter vedtak om noe annet (se oreigningsloven § 5, annet ledd). Har fylkesmannen også gitt samtykke til forhåndstiltredelse etter oreigningsloven § 25, vil utsettende virkning ved klage over ekspropriasjonstillatelsen også føre til utsettende virkning for samtykke til forhåndstiltredelse.

7. KLAGE

7.1 Fylkesmannen som klageinstans

Fylkesmannen er klageinstans for enkeltvedtak som fattes på kommunalt nivå for vedtak hjemlet i forurensningsloven og tilhørende forskrifter, med mindre kommunen er gitt myndighet direkte i loven. Dersom det er kommunestyret som selv treffer avgjørelser som førsteinstans, er det likevel Fylkesmannen som er klageinstans selv om kommunen er gitt myndighet direkte i loven.

Dette gjelder med mindre annet fremgår av forurensningsloven § 85 eller vedtak i medhold av § 85.

Klif har myndighet til å trekke tilbake Fylkesmannens myndighet som klageinstans i enkeltstående klagesaker dersom særlige hensyn tilsier det (jf. Miljøverndepartementets delegeringsbrev til Klif av 31. mai 2010).

Med hilsen

Ansvarlig